

RIA P. RAFAEL

Sinong Pasimuno?: Paggamit ng *Subject* at *Topic* sa Pag-aaral ng Wika

ABSTRAK

Sa kasaysayan ng paggamit ng mga termino na pantukoy sa bahagi ng pangungusap na pinag-uusapan, matatagpuan ang mga salitang simuno at paksa. Sa Ingles, ang simuno ay isinasalin sa subject habang ang paksa naman ay topic. Sa pangkalahatang lingguwistiks, ang dalawang terminong ito ay kumakatawan sa dalawang magkaibang entidad. Sa mga pag-aaral ng mga wika sa Pilipinas, ang mga pagsasalarawan at pagpapaliwanag sa dalawang terminong ito ay nagdulot ng kalituhan sa mga mananaliksik.

Titingnan sa kasalukuyang papel ang mga pag-aaral sa wikang Tagalog at kung paano isinalarawan ang subject at topic. Sa pamamagitan ng pangunang pagsusuring ito, makikita ang mga salik na nakapag-ambag sa kalituhan sa paggamit ng subject at topic. Sa pagkilala ng mga salik na ito, inaasahang makatulong ang papel na ito sa mga mananaliksik ng mga wika sa Pilipinas na mawala ang kalituhan sa paggamit ng mga terminong subject at topic.

Mga susing salita: subject, topic, lingguwistik na termino, Tagalog, lingguwistika sa Pilipinas

ABSTRACT

In the history of the usage of terms used to refer to that part of the sentence that is being talked about, we find the terms simuno and paksa. In English, the term simuno is translated to subject, while paksa is translated to topic. In general linguistics, these two terms represent two different entities. In Philippine linguistics, the definitions and explanations of these two terms triggered confusion on researchers.

This paper looks into several linguistic studies done in Tagalog and takes into account how the terms subject and topic are characterized. Through this preliminary investigation, the paper will be able to draw attention to the factors which contributed to the muddled perception of subject and topic. By identifying these factors, this paper hopes to aid scholars in eliminating possible confusion about subject and topic when writing about languages of the Philippine.

Keywords: subject, topic, linguistic terms, Tagalog, Philippine linguistics

INTRODUKSIYON

Tingnan ang mga pangungusap sa ibaba na halaw sa mga teknbuk sa Filipino.

- 1a Nagtinda si Ana.
- 1b Tumakbo ang bata.
- 2a Si Bong ay may bagong kotse.
- 2b Ang bata ay may bagong laruan.

Karaniwang hinahati ang pangungusap sa dalawang bahagi: ang pinag-uusapan at ang nagbibigay ng katangian dito. Ang *nagtinda* at *tumakbo* sa (1) at *may bagong kotse* at *may bagong laruan* sa (2) ay siyang nagbibigay ng katangian at tinatawag itong panaguri. Ang mga konstityuwent naman na may salungguhit ang siyang pinag-uusapan at binibigyang katangian ng panaguri. Subali't may iba-ibang termino ang ginagamit para sa konstityuwent na ito. Halimbawa, sa (1) ay tinatawag ito na **simuno**, habang ang nasa (2) ay tinatawag na **paksa**. May mga teknbuk sa asignaturang Filipino sa elementarya na parehong ginagamit ang mga terminong simuno at paksa upang tukuyin ang bahagi ng pangungusap na siyang pinag-uusapan. Batay sa mga nakalap na depinisyon mula sa ilang teknbuk sa Filipino, simula ikatlong baitang ng elementarya, naunang ginamit ang simuno kaysa sa paksa. Ginamit lamang ang terminong paksa bago matapos ang dekada 80. Madalas na hindi binibigyan ng malinaw na pagkakaiba ang dalawang konseptong ito. May mga pagkakataon din na ginagamit sa pagpapakahulugan sa isang termino ang isa pang termino. Halimbawa, may depinisyon ang simuno na tumutukoy sa paksa ng pangungusap at mayroon ding kahulugan ng paksa na tumutukoy sa simuno ng pangungusap. Kung isasalin ang mga terminong ito sa Ingles, ang simuno ay tumutukoy sa **subject**, at ang paksa naman ay **topic**. Maaaring sabihin na sa pagtuturo ng wikang Filipino, ang pinag-uusapan sa isang pangungusap ay maaaring tawagin na simuno/subject o paksa/topic. Ngunit ang mga salitang subject at topic sa agham ng pag-aaral ng wika ay kumakatawan sa dalawang magkaibang konsepto.

Tatalakayin sa pananaliksik na ito ang isang kontrobersiyal na isyu sa pag-aaral ng estruktura ng wika sa Pilipinas: ang paggamit ng mga terminong subject at topic bilang pantukoy sa isang pariralang nominal sa isang pangungusap. Bagama't tumutukoy sa magkaibang konsepto ang mga terminong ito, makikita sa mga nagdaang pag-aaral na ginagamit ang parehong subject at topic upang suriin at bigyang-ngalan ang isang konstityuwent. Dahil sa iba-ibang teoretikal na pananaw, hindi nagkakasundo ang mga mananaliksik tungkol sa pagpapalit-palit ng katawagan para tukuyin ang elemento na siyang pinag-uusapan sa isang pangungusap.

Sa mga susunod na bahagi ng kasalukuyang papel, ipakikita ang pagpapakahulugan sa subject at topic sa pangalahatang lingguwistiks. Matapos nito, babalikan ang ilang pag-

aaral upang tukuyin ang mga salik sa pagkakaroon ng masalimuot na paggamit ng subject at topic sa pagsusuri ng mga wika sa Pilipinas, partikular na sa wikang Tagalog. Bibigyang-pansin lamang sa kasalukuyang papel ang pariralang nominal na maaaring tawaging subject at topic sa lebel ng pangungusap.

TRADISYONAL NA PAGPAPAKAHULUGAN SA SUBJECT AT TOPIC

Ginagamit ang subject sa dikotomiya ng subject/predicate. Isang karaniwang depinisyon na ibinibigay sa subject ay ang pagiging pangunahing argumento nito sa isang pangungusap (Trask at Stockwell 282). Ang konseptong ito ay mula pa sa tradisyonal na pag-aaral ng wikang Latin at Griyego at ibang pang magkakamag-anak na wika. Ito ang bahagi ng isang payak na pangungusap na nagbibigay ngalan at binibigyan ng katangian. Ang ganitong pagsasalarawan sa subject ay mula pa sa panahon ni Aristotle (van Kampen 242). Sa tradisyonal na pag-aaral ng wikang Indo-Europeo tulad ng Ingles, ang tagagawa ng aksiyon ang siyang itinuturing na subject. Sinasabing ang subject ay isang sintaktik na nosyon. Ibig sabihin na may mga katangian itong dinidikta at nanggagaling sa mga konstiyuwent na kasama nito sa isang pangungusap. May mga wika, tulad ng Ingles, na may alituntunin na dapat sundin ang isang subject sa iba pang bahagi ng pangungusap. Halimbawa nito ay ang pagkakasundo ng subject at verb batay sa fityur ng bilang. Hindi rin gramatikal ang mga konstruksiyon sa Ingles na walang tumatayong konstiyuwent bilang subject. May kailangang idagdag na elemento, na tinatawag na *expletive*, halimbawa ay *it* o *there*, na siyang pampuno sa posisyon ng subject (Haegeman 55).

Ginagamit ang topic sa dikotomiya ng topic/comment. Sinasabing si Hockett ang nagpasikat sa paggamit ng terminong topic sa pangkalahatang lingguwistiks (Manaster-Ramer 273). Binigyang kahulugan ni Hockett ang topic bilang entidad na siyang pinag-uusapan sa isang deklarabong pangungusap (201-202). Batay naman kay Trask, ang topic ang nagdidikta kung tungkol saan ang isang pangungusap (210). Maaari ding bigyang kahulugan ang topic batay sa bitbit na impormasyon ng isang entidad kung saan ito ang nagpapahayag ng luma o pamilyar na impormasyon sa isang diskurso. Kung itinuturing na sintaktik na nosyon ang subject, ipinapalagay naman na ang topic ay may pragmatikong tungkulin. Masasabing mas maraming konstiyuwent ang maaaring ituring na topic dahil hindi nito kailangang isaalang-alang ang mga alituntunin tulad ng kasunduan sa pandiwa o pagmamarkang morpolohikal tulad ng nangyayari sa subject (Sornicola 766). Bagama't may pagkakapareho ang kahulugan ng subject at topic—ang entidad na pinag-uusapan sa pangungusap—at may pagkakataong kumakatawan ito sa iisang konstiyuwent sa isang pangungusap, sinusuri ang categoryang topic sa lebel ng diskurso (Crystal 488).

Bilang buod, makikita sa ibaba ang pagkakaiba ng subject at topic sa tradisyonal at pangkalahatang lingguwistiks.

	SUBJECT	TOPIC
Dikotomiya	subject/predicate	topic/comment
Lebel ng analisis	pangungusap o klos	diskurso
Tungkulin	sintaktik	pragmatiko
Alituntuning sinusunod	kasunduan sa pandiwa, mopolohikal na pagmamarka	empasis o diin

Sa susunod na seksiyon ipapakita ang paggamit ng terminong subject at topic ayon sa mga pagsusuri ng wikang Tagalog sa Pilipinas.

PAGGAMIT NG SUBJECT AT TOPIC SA LINGGUWISTIKANG PILIPINO

Pagbabago sa tradisyon

Ang mga naunang pag-aaral ng mga wika sa Pilipinas ay isinagawa ng mga misyonaryong Kastila. Ginamit nila ang kanilang kaalaman sa estruktura at grammar ng wikang Latino sa pagsusuri at pagsasalarawan ng mga wika sa Pilipinas. Inilapat ang karaniwang estruktura ng mga pangungusap sa Latino—ang pagiging aktibo o pasibo nito. Itinuturing na aktibo ang isang pangungusap kung nominatibo ang pagmamarka sa tagagawa ng aksiyon at pasibo naman kapag may ibang tumatanggap ng nominatibong pagmamarka maliban sa tagagawa ng aksiyon. Sa wikang Tagalog, kumakatawan sa nominatibong pagmamarka ang marker na *ang*. Ang salitang *ang* ay maaaring gamitin sa iba't ibang nominal sa isang pangungusap.

- 3 Kumain *ang bata* ng halo-halo.
- 4 Kinain ng bata *ang halo-halo*.
- 5 Ipinambili ng bata ng halo-halo *ang kanyang baon*.
- 6 Binigyan ng bata *ang nanay* ng halo-halo.

Makikita sa mga pangungusap sa itaas na maaaring markahan ang mga nominal na may iba't ibang tungkulin: tagagawa ng aksiyon (3), ang pasyente (4), instrumento (5), at tagatanggap ng aksiyon (6). Dahil dito, kinikilala na ang pangungusap sa (3) ay isang aktibong pangungusap habang ang mga natitirang pangungusap (4-6) ay may pasibo na konstruksiyon sa Tagalog. Kinikilala ng mga misyonaryong Kastila na ang kategoryang pinapangunahan ng *ang* ay ang kumakatawan sa subject (Naylor 170).

Ginamit ang mga nagawang pag-aaral ng mga misyonaryo upang maging batayan ng mga pananaliksik nina Blake at Bloomfield sa mga pananaliksik nila sa Tagalog. Ayon

kay Bloomfield, ang subject ay isang tiyak na nominal na nagpapahiwatig ng lumang impormasyon (154). Binanggit din ni Blake ang pagiging tiyak ng subject, pati na rin sa anyo—pagkakaroon ng nominatibong pagmamarka (127). Mapapansin na ang mga depinisyon nina Blake at Bloomfield ay may pagkakatulad sa mga nailahad na kahulugan ng topic sa pangkalahatang linggwistiks.

Noong dekada 50, isinulong ang pagsasalarawan ng wika ayon sa kung ano ang katangian nito at hindi batay sa paglalapat ng grammar ng wikang Latin. Ninais ng mga mananaliksik na lingguwista na dumating sa bansa noong panahong ito na bigyang katangian ang mga wika sa Pilipinas batay sa kung ano ang estruktura ng mga ito at hindi lang basta nakasandal sa mga naunang analisis (Manaster-Ramer 272).

Sa pagsusuri ni McKaughan, inilahad niya na ibang-iba ang mga wika sa Pilipinas kung ikukumpara sa mga wikang Europeo. Naniwala siya na hindi lubusang maiintindihan ang kayarian ng mga wika sa Pilipinas kung patuloy na gagamitin ang mga tradisyonal na terminong ginagamit sa pagsasalarawan ng mga ito. Upang isulong ang kaniyang pananaw, ginamit niya ang terminong topic sa kaniyang pag-aaral ng wikang Maranao upang tukuyin ang konstityuwent na pinangungunahan ng *so* at *si* na katumbas ng *ang* at *si* ng Tagalog—ang nagmamarka sa subject sa mga naunang pag-aaral. Katulad ng sa Tagalog, ang topic sa Maranao ay minamarkahan ng mga panlapi na ikinakabit sa pandiwa. Batay sa panlapi ang topic ay maaaring (1) subjective o siyang tagagawa o may likha ng aksiyon; (2) objective na tumutukoy sa layunin o tunguhin ng aksiyon; (3) referential na siyang tagatanggap o pinangyayarihan ng aksiyon; at (4) instrumental na tumutukoy sa bagay na ginamit upang maisakatuparan ang aksiyon. Ginamit pa rin naman ni McKaughan ang terminong subject, ngunit nilimitahan niya ito sa nominal na tagagawa ng aksiyon na kaiba sa subjective na topic dahil ito ay minamarkahan ng *o* at *i* o ng katumbas na *ng* at *ni* sa Tagalog (1958, 206). Ibig sabihin, ang mga pangungusap sa itaas (3-6) ay magkakaroon ng panibagong analisis. Batay sa isinusulong ni McKaughan, sa halip na subject ang itatawag sa mga konstityuwent na nakahilig at pinangungunahan ng *ang*, ito na ngayon ang ituturing na topic. At ang tagagawa ng aksiyon na hindi markado ng *ang*—*ng bata*, ang siyang subject para sa mga pangungusap sa 4-6.

Hindi naman lahat ng mga lingguwista ay sumabay sa pagbabago ng termino. Halimbawa, kinikilala ni Constantino na subject ang isang *immediate constituent* sa isang predikatibong konstruksiyon at ang verbal complement na pinipili na maging subject ay naaayon sa panlapi na ikinakabit sa pandiwa (1965, 78-79). Ibig sabihin, sumasang-ayon si Constantino sa analisis ng mga misyonerong Kastila sa pagtrato ng pariralang pinangungunahan ng *ang* sa mga pangungusap sa 3-6 bilang subject. Sa ibang pag-aaral ni Constantino, itinuturing niya na ang topic na ginamit ni McKaughan sa kaniyang pag-aaral sa Maranao ay katulad ng isang grammatical subject—ang itinuturing na subject sa sintaktikong lebel na tumatanggap ng morpolohikal o sintaktik na pagmamarka.

Bukod kay Constantino, inilaan din ni Cubar ang terminong subject para sa mga pariralang pinangungunahan ng *ang*. Ginamit ni Cubar ang terminong *subjectivalization* upang tukuyin ang proseso ng pagmamarka sa isa sa mga komplemento ng pandiwa upang maging subject nito. Ang komplemento na ito ay pinangungunahan ng *ang*. Sa kabilang banda, ang paggamit niya ng terminong topic ay isinusunod niya sa paggamit ni Hockett (4-5).

Posible na dahil sa katayuan ni McKaughan bilang pinuno ng Summer Institute of Linguistics noong panahong iyon, maraming mga linggwista ang sumunod sa kaniyang analisis at gumamit din ng terminong topic.

Halimbawa, sa pagsusuri ni Healey sa grammar ng Agta, ipinakilala niya ang mga uri ng verbal na panlapi na ikinakabit upang bigyang pokus ang isang konstityuwent ng isang sugnay. Ang elemento na nakapokus ay itinuturing na topic (19).

Ipinakita naman ni Bowen na ang isang pangungusap sa Tagalog ay nahahati sa predicate at topic. Ayon sa kaniya, ang topic ay palaging tiyak at pinangungunahan ng *ang* o *si* (20). Ipinapalagay din na ang topic ay hindi bagong impormasyon sa tagapakinig. Maaaring ito ay direktang nabanggit o naipahiwatig na o kaya ay nakikita ng tagapakinig. Binanggit ni Bowen na madalas tugma ang topic ng Tagalog sa subject ng Ingles ngunit magkaiba pa rin ang dalawang categoryang ito. Isang pagkakaiba ay ang posisyon sa isang konstruksiyon: ang topic ay sumusunod sa predicate panaguri habang ang subject ng Ingles ay nauuna. Binanggit din niya na palaging tiyak ang topic ngunit hindi ang subject.

Nagbigay din si Hidalgo ng tatlong kaibahan ng topic (na tinawag niyang Philippine topic) at subject (na pantukoy sa Indo-European subject). Una, ang subject ang siyang *agent* sa isang pangungusap na nasa aktibong konstruksiyon at *patient* naman sa pangungusap na pasibo. Ngunit sa Tagalog, hindi lamang limitado sa tungkuling *agent* at *patient* ang subject. Pangalawa, may permanenteng posisyon ang subject sa Ingles habang ang topic sa Tagalog ay hindi limitado ang posisyon. Ang ikatlong pagkakaiba ayon kay Hidalgo ay mayroon lamang dalawang konstruksiyon batay sa *voice* ang mga pangungusap sa wikang Ingles, habang higit sa dalawa ang pokus sa wikang Tagalog (halaw kay Manaster-Ramer 280-281).

Sa libro nina Schachter at Otnes, hindi ginamit ang terminong subject. Bagkus, ginamit nila ang terminong topic at ipinares ito sa terminong predicate upang tukuyin ang dalawang bahagi na mayroon ang lahat ng simpleng pangungusap sa Tagalog. Ang topic ang nagpapakita kung ano ang binibigyang atensiyon sa isang pahayag. Bukod sa paggamit nila ng topic, ginamit din niya ang focus para sa mga komplemento ng pandiwa na nagiging topic (Schachter at Otnes 60). Ibig sabihin, ang isang pangungusap ay actor-focus kung saan ang topic ay ang tagagawa ng aksiyon.

Tinanggap ng maraming linggwist ang analisis ni McKaughan at nagsimulang mag-ugat ang paggamit ng terminong topic sa nakasanayan nang subject. Sa mga ibinigay na pagpapakahulugan ng mga linggwist sa itaas, makikita na walang panibagong pagsusuri sa katangian ng konstityuwent na nakasanayan nang tawaging subject. Bagkus, nagkaroon lamang ng pagpapalit sa ginagamit na termino. Gayumpaman, ipinapahiwatig pa rin nito na may kaibahan ang tradisyonal na elementong tinutukoy na subject sa anyo at katangian ng konstityuwent na nakasanayan nang tawaging subject sa mga wika sa Pilipinas. At ang pagbabago sa terminong ginagamit ay unang hakbang upang maisalarawan ang mga wika sa Pilipinas ayon sa katangian nito.

Sa isang banda, ang paggamit ng isang termino tulad ng topic na tumutukoy sa ibang konsepto at may sariling kasaysayan at tungkulin sa lingguwistiks ay nagdulot ng kalituhan sa ilang mananaliksik. Idagdag pa dito na may katangian ang topic at subject na parehong makikita sa isang konstityuwent. Isang solusyon sana dito ang tuluyang pag-iwan sa tradisyon ng paggamit ng subject at pagyakap sa bagong katawagan na topic para sa nominal na minamarkahan ng *ang* sa Tagalog.

Ngunit wala pang dalawang dekada ang lumipas, binawi rin ni McKaughan ang kaniyang mga argumentong isinulong pabor sa paggamit ng topic. Bagama't naniniwala pa rin siya na iba ang mga wika sa Pilipinas kumpara sa wikang Europeo at naninindigan siya na hindi lubusang maiintindihan ang mga wika sa Pilipinas kung patuloy na gagamitin ang mga tradisyonal na termino, inamin ni McKaughan na hindi angkop ang napili niyang termino. Iminungkahi niya na muling gamitin ang subject para sa argumento ng pandiwa na ipinapakilala ng *ang*. Binigyang diin ni McKaughan na ang argumentong minamarkahan ng *ang* sa Tagalog ay may pangunahin at natatanging relasyon sa pandiwa. Ang paggamit ng terminong subject ay hindi dapat nililimitahan lamang sa *logical subject* o ang tagagawa ng aksiyon, ngunit dapat isama ang mga nominal na nagsisilbing *grammatical subject*. Inamin ni McKaughan na kapaki-pakinabang ang paggamit ng terminong subject dahil may parehong kahulugan ito sa bawat wika (208).

Hindi naman binitawan ni McKaughan ang terminong topic. Bagkus, ginamit niya ito bilang pantukoy sa konstityuwent na nasa isang espesyal na posisyon sa pangugusap at binibigyan ng emphasis o diin. Kung ang subject ay binibigyan ng karagdagang diin, ito ay may tungkulin na ring maging topic. Mapapansin na ibinalik lamang ni McKaughan ang nakagisnan nang pagpapakahulugan sa topic.

Pag-usbong ng mga bagong paraan ng pagsusuri

Bagama't itinatwa na ni McKaughan ang paggamit ng terminong topic at hinikayat ang mga mananaliksik na bumalik sa nakagisnan nang paggamit ng subject, marami pa rin

ang nagpatuloy ng kaniyang naunang mungkahi. Maaaring sabihin na nagbigay daan ang unang pagpapalit ng termino ni McKaughan upang siyasatin at suriin sa ilalim ng ibang lente ang konstityuwent na sinasabing may pangunahing relasyon sa pandiwa.

Ang pagtukoy sa mga katangian ng nominal na kumakatawan sa nosyon ng subject at topic ay hindi lamang limitado sa pag-aaral ng mga wika sa Pilipinas. Sa katunayan, noong 1976 ay naglimbag ng koleksiyon ng pananaliksik tungkol sa subject at topic. Dito kinilala ang pangangailangan ng panibagong pagsusuri sa mga tradisyonal na nosyon ng subject at topic at ang pagpapalakas ng unibersal na katayuan ng mga konseptong ito sa pamamagitan ng mga datos mula sa ibang wika.

Inilatag nina Li at Thompson ang mga pinagkaiba ng subject at topic batay sa pitong katangian (461-466). Una, ipinapalagay na definite o tiyak ang topic ngunit hindi kailangang tiyak ang subject. Sinasabing tiyak ang isang nominal kapag alam ng nagsasalita na alam na ng kaniyang kausap at kayang tukuyin nito ang binabanggit niyang bagay (Chafe 39). Pangalawang katangiang ibinigay nina Li at Thompson ay batay sa selectional relation—ang pagtukoy ng mga argumento ng pandiwa. Ayon sa katangiang ito, hindi kinakailangang may ganitong uri ng relasyon ang topic sa pandiwa ng pangungusap habang ang subject ay isang argumento ng pandiwa. May kaugnayan dito ang katangiang pagtukoy ng pandiwa sa subject ngunit hindi sa topic. Sinasabing sa Ingles, ang tagagawa ng aksiyon ang pinipiling subject ng isang transitibong pandiwa at layon naman kung ito ay intransitibo. Ang isang katangiang binigyang-diin din ay ang pangkayariang tungkulin o *functional role*. Sinasabing may isang tungkulin ang topic ng isang pangungusap—ang limitahan ang deskripsiyon na ipinapahayag ng predicate. Nakasalalay sa topic na tukuyin kung para saan ang pagsasalarawan na inilalahad ng predicate. Sa kabilang banda, ang interpretasyon ng subject ay dinidikta lamang sa pangungusap sa kung saan ito matatagpuan. May mga wika rin na may subject ngunit ang mga konstityuwent na kumakatawan dito ay walang semantikong tungkulin. Ibinigay ring katangian ay ang pagkakaroon ng gramatikal na kasunduan ng subject at verb (tulad sa bilang, kailangan, at iba pa) sa maraming wika, ngunit walang datos na makakapagsabi na kinakailangang may kasunduan sa pagitan ng verb at topic. Mas madalas namang makita ang topic sa inisyal na posisyon ng pangungusap kung ikukumpara sa subject. Para naman sa mga gramatikal na proseso tulad ng *reflexivization*, *passivization*, *equi-NP deletion*, *verb serialization*, at *imperativization*, ang subject at hindi ang topic ang may mahalagang tungkulin. Ang nominal na itinuturing na subject ang sumasailalim at naapektuhan ng mga nasabing proseso.

Batay sa mga katangiang nabanggit, nakita na may mga payak na konstruksiyon sa ibang wika na nagpapakita ng relasyong *topic-comment* sa halip na *subject-predicate*. Dahil dito, naglahad sina Li at Thompson ng apat na pangunahing uri ng wika: (1) wika na prominente ang subject; (2) wika na prominente ang topic; (3) wika na parehong prominente and subject at topic; at (4) wika na hindi prominente ang subject o topic (459). Batay sa ganitong

tipolohiya, ang Tagalog at iba pang wika sa Pilipinas ay itinuturing nina Li at Thompson na kabilang sa ikaapat na grupo, na hindi prominente ang alin man sa subject at topic (460). Ngunit hindi sila nagpakita ng halimbawa, datos o paliwanag para sa pahayag na ito.

Argumento para sa topic

Iba naman ang naging salaysay ni Schachter. Nagbigay siya ng mga ebidensiya upang patunayan na hindi angkop ang tradisyonal na terminong subject sa mga wika sa Pilipinas. Inilahad niya ang bagong balangkas at binigyan ng panibagong mukha ang topic batay sa datos galing sa mga wika sa Pilipinas, partikular na sa Tagalog. Sa madaling salita, gumamit si Schachter ng isang nakasanayan nang termino, ang topic, at binigyan niya ito ng panibagong pagpapakahulugan. Katulad ng nabanggit sa unang seksiyon ng kasalukuyang papel, itinuturing ni Schachter na ang isa sa mga nominal na kasama ng pandiwa sa isang pangungusap ay ang topic. Ayon kay Schachter, ang topic ay palaging tiyak at pinangungunahan ng topic marker na *ang* (494). Kinilala ni Schachter na ginagamit ang topic ng mga lingguwista na hindi pamilyar sa mga wika sa Pilipinas bilang pantukoy sa elemento na siyang sentro ng atensiyon sa isang konstruksiyon at palaging tiyak. Ngunit sa paggamit ng terminong ito ng mga lingguwista na nag-aaral ng mga wika sa Pilipinas, ang pagiging tiyak lamang ng konstityuwent ang ikinakabit sa topic. Ipinakita ni Schachter ang katangiang ito sa pamamagitan ng halimbawa sa ibaba (496):

- 7   Kung tungkol kay Maria, hinuhugasan niya ang mga pinggan.
8   A: Nasaan si Maria?
          B: Hinuhugasan niya ang mga pinggan.

Ayon kay Schachter, ang sentro ng atensiyon ay si Maria, ngunit ang anyo ng panghalip na kumakatawan sa nominal ay hindi topic na anyo. Itinuturing ni Schachter na *ang pinggan* ang siyang topic ng pangungusap.

Nagbigay si Schachter ng mga paliwanag para sa at laban sa pagiging subject ng topic, tagagawa ng aksiyon at tagagawa ng aksiyon na may tungkulin din bilang topic. Ibabahagi sa ibaba ang kaniyang mga paliwanag sa bawat kandidato lahok upang maging subject.

Para sa topic bilang subject, may mga deklaribong pangungusap na binubuo lamang ng predicate at isang nominal na topic. Ibig sabihin, walang ibang kandidato maliban sa topic na maaaring maging subject. Ikalawa, may mga pinaniniwalaang lingguwistikong unibersal na pangunahin ang tungkulin ng subject: *accessibility hierarchy* at *floating quantifier*. Ayon sa *accessibility hierarchy*, may pagkakasunod-sunod ang mga nominal na sumasailalim sa proseso ng *relativization*. Ibig sabihin, kung ang isang nominal na mas mababa sa subject tulad ng direct object (tuwirang layon) o indirect object (di-tuwirang layon) ay maaaring

magkaroon ng relative clause, dapat ang subject ay maaari ding magkaroon ng relative clause. Ang konsepto naman ng floating quantifier ay nakasandig sa teorya ng *relational grammar*. Sinasabi sa relational grammar na ang mga relasyong gramatikal lamang na subject, object, at indirect object ang pinapayagang magkaroon ng *floating quantifier*. Ibig sabihin, ang mga gramatikal na relasyon lamang na nabanggit ang maaaring maiwanan ng pamilang. Binigay na halimbawa ni Schachter ang mga pangungusap sa ibaba para ipakita ang nabanggit na konsepto (501).

- 9 Sumusulat lahat ang mga bata ng mga liham.
- 10 Sinusulat lahat ng mga bata ang mga liham.

Isa pang binanggit ni Schachter ay ang pagkakaroon ng referencing sa pandiwa at isang nominal. Binigay niyang halimbawa ay ang datos sa Kapampangan, kung saan may isang particle sa pandiwa na sumasang-ayon sa particle sa actor-topic. Kapag ang pangungusap naman ay hindi actor-topic, dalawang particle ang makikita na nakakabit sa pandiwa, isang sumasang-ayon sa topic at isa ay sumasang-ayon sa actor.

Tatlo naman ang binigay ni Schachter na paliwanag kung bakit hindi puwede na ituring ang topic bilang subject. Una, may mga payak na konstruksiyon na walang topic. Ibig sabihin walang konstityuwent na maaaring maging subject. Ibinigay ni Schachter ang mga pangungusap sa ibaba upang ipakita ang mga pangungusap na walang posibleng subject (502).

- 11 May aksidente.
- 12 May liham para sa iyo.

Dalawang gramatikal na operasyon din ang binanggit ni Schachter na karaniwang sangkot ang subject: *reflexivization* at *subject deletion*. Ngunit batay sa datos sa Tagalog, ang reflexivization at subject deletion ay hindi lamang limitado sa topic.

- 13 Sinaktan ng babae ang kanyang sarili.
- 14 Nag-atubili siyang hiram ang pera sa bangko.

Sa 13, ang reflexive na kinakatawan ng *ang kanyang sarili* ay tumutukoy sa *ng babae* na hindi topic. Sa 14 ay may complement clause na may natanggal na konstityuwent. Tulad ng nabanggit sa itaas, ipinapalagay na ang subject ang maaaring mawala sa isang pangungusap ngunit sa ipinakitang pangungusap ang natanggal na konstityuwent ay ang tagagawa ng aksiyon na *paghiram* (503-504).

Batay sa isinulong na analisis ni Schachter, ang mga katangian na ikinakabit sa categoryang subject ay maaaring paghiwalayin sa dalawang grupo. Madalas na makikita ang mga

ito sa iisang konstityuwent sa pangungusap. Ngunit sa mga wika sa Pilipinas, may mga katangiang ikinakabit sa actor at mayroon din sa topic. Tinawag ni Schachter ang mga katangiang ikinakabit sa topic na *reference-related* habang *role-related* naman ang ginamit na pantukoy sa mga katangian ng actor (514).

Pagkatapos mailathala ni Schachter ang kaniyang paraan ng pagsusuri, maraming mga sumunod na pananaliksik ang gumamit ng terminong topic tulad nina Rafael, Kess, Ikari, Shibatani, Katagiri. Ginamit din nina Cubar, Bautista, Constantino, Hirano ang terminong topic bagama't ito ay upang tukuyin ang parirala na pinapakilala ng *ang* na makikita sa inisyal na posisyon ng pangungusap. Idinagdag ni Constantino (101) na mayroong marker—*ay* na naghihiwalay sa topic at comment. Maaaring tanggalin ang marker na ito ngunit may panandaliang pagtigil sa pagitan ng dalawang nasabing konstityuwent. Kasabay ng paggamit ng terminong topic ng mga lingguwista na nabanggit sa naunang pangungusap ang pagpapanatili ng pagtawag sa nominal na markado ng *ang* bilang subject. Ang paglipat sa inisyal na posisyon ng isang konstityuwent ay tinatawag na *topicalization* na iba sa proseso ng *subjectivalization* (Cubar 6).

Argumento para sa subject

Iisa sa mga lingguwista na hindi naniniwalang walang subject sa mga wika sa Pilipinas ay si Paul Kroeger. Nagpakita si Kroeger ng mga datos para batikusin ang isinulong na kongklusyon ni Schachter. Naglahad si Kroeger ng karagdagang datos para maging sandigan ng kaniyang pananaw. Bukod sa proseso ng quantifier float at relativization na ginamit din Schachter, ipinakita din ni Kroeger ang mga gramatikal na proseso tulad ng *raising*, *number agreement*, *secondary predicates*, *obviation*, *possessor ascension*, at *conjunction reduction* upang suriin ang katangian ng mga nominal sa isang pangungusap. Ipinapahayag sa number agreement na maaaring markahan ang pandiwa at pang-uri na plural kapag ang *nominative argument* ay plural (Kroeger 24).

15 Pinagbubuksan niya ang lahat ng mga bintana.

Sa mga konstruksiyon na sumailalim sa proseso ng raising, kailangang ang nagkokontrol at kinokontrol ay isang nominatibong argumento. Hindi maaaring magkaroon ng raising kung may ibang nominal na may nominative case (29).

16 Napagbintangan ang pangulong sinuhulan ng sindikato.

May mga pangungusap na may adjective na nakapaloob sa nominal na inilalarawan nito. Ang mga adjective na ito ay kinokontrol ng isang nominatibong argumento. Tingnan ang mga pangungusap sa ibaba na ibinigay ni Kroeger (30).

- 17a Naghain ng lasing **si Maria** ng isda.
- 17b Inihain na hilaw ni Maria **ang isda**.
- 17c *Inihain na lasing ni Maria **ang isda**.

Ang konsepto naman ng subject oviation ang tumutukoy sa limitasyon ng panghalip na kunin ang subject ng naunang sugnay bilang *antecedent* nito. Ginamit ni Kroeger ang mga halimbawa na binigay nina Ramos at Cena (151-152). Batay sa argumento ni Kroeger ang antecedent ng [siya] ay hindi maaaring ang nominative na argumento.

- 18a Tinanong ni Derek si Marvin, bago [siya] umalis.
- 18b Nagtanong si Derek kay Marvin, bago [siya] umalis.

Ang *possessor phrase* ng isang nominative argument lamang ang maaaring sumailalim ng possessor ascension—ang pag-topicalize ng possessor phrase tulad ng mga halimbawa sa ibaba (Kroeger 32).

- 19a Pinutol ng magsasaka ang sungay ng kalabaw.
- 19b Ang kalabaw, pinutol ng magsasaka ang sungay.

Ang huling prosesong ipinaliwanag ni Kroeger ay ang *conjunction reduction*. Maaaring matanggal mula sa isang coordinate na pangungusap ang isang nominative argument. Ipinakita niya ito gamit ang halimbawa sa ibaba (34).

- 20a Huhugasan ko at pupunasan mo ang pinggan.
- 20b Niluto ang pagkain at hinugasan ang mga pinggan ni Josie.

Lumabas sa resulta ng kaniyang pagsusuri na ang nominative na nominal—markado ng *ang*, at hindi ang tagagawa ng aksiyon ang nakakitaan ng mas maraming katangian na naglalarawan sa subject ng isang pangungusap (21).

Pinakita rin ni Kroeger na ang mga nilista ni Schachter na katangian ng subject na nakikita sa nominal na tagagawa tulad ng *Equi-NP deletion* at *reflexive binding* ay hindi eksklusibo sa aktor lamang. Sa halip, pinapahiwatig ng mga prosesong ito na ang aktor ay may katayuan bilang logical subject.

Bukod kay Kroeger, mayroon pa ring mga lingguwista na patuloy ang paggamit ng subject gaya nina Cena, McFarland, Bautista, De Guzman, at Hirano. Bagama't ilan sa kanila tulad nina Cena at De Guzman ay gumamit at naglapat ng magkakaibang balangkas para sa analisis ng mga wika sa Pilipinas.

PAGLALAGOM

Ipinakita sa pag-aaral na ito ang tinahak na daan sa paggamit ng terminong subject at topic sa pangkalahatang lingguwistiks at sa pag-aaral ng mga wika sa Pilipinas. Batay sa mga nailahad na kahulugan, maaaring ipangkat-pangkat ang mga depinisyong itinalaga sa bawat termino. Binigyang konsiderasyon ni Thomas ang estruktura, semantik, at tematik sa pagpapakahulugan sa dalawang termino. Sa depinisyong estruktural papasok ang posisyon ng konstityuwent, morpolohikal na pagmamarka, at mga transpormasyon na maaaring pagdaanan nito. Isinasaalang-alang naman ang tungkulin at katiyakan sa semantik na pagpapakahulugan, habang nakapaloob naman sa tematik kung ito ay sentro o mas binibigyan ng atensyon sa diskurso. Makikita sa ibaba ang buod ng mga depinisyong.

	SUBJECT	TOPIC
Estruktura	ang-NP	
		inisyal na posisyon sa pangungusap
Semantik		tiyak
	ang/ng-aktor	ang-aktor
Tematik	ang-aktor/patient/instrumento	
	natatanging relasyon sa pandiwa	
	sentro ng atensyon	

Dalawa ang mapapansin sa kasaysayan ng paggamit ng subject at topic sa lingguwistikang Pilipino. Una, gumamit ng dalawang magkaibang termino para sa iisang kahulugan. Ikalawa, ang isang termino ay binigyan ng dalawang magkaibang kahulugan. Dagdag pa dito ang pagkiling sa terminong subject dahil sa tradisyon at dahil sa itinuturing itong unibersal na konstityuwent sa isang pangungusap. Bagama't may mga pananaliksik para iwanan ang terminong ito at palitan ng topic, patuloy ang debate ng mga lingguwista para sa ganap na pagkaintindi at pagpapaliwanang ng datos mula sa mga wika sa Pilipinas.

Masasabing ang pagpapalit mula sa paggamit ng kinagisnang terminong subject patungo sa topic ay maiugnay kay McKaughan na nasa isang prominenteng posisyon nang isulong niya ang paggamit ng bagong termino na kapalit ng isang nakasanayan nang termino. May mga lingguwista na sumunod sa pinasimulan ni McKaughan at mayroon ding grupo na nanatili sa paggamit ng tradisyonal na termino. Bagama't binawi din ni McKaughan ang kaniyang pahayag, may mga mananaliksik na nagpanatili ng paggamit ng bagong katawagan.

Isa sa mabuting naidulot ng pagbabago sa paggamit ng termino ay ang pagsasagawa ng malalim na analisis upang mas lalong maunawan ang konstityuwent na tradisyonal na tinatawag na subject—ang nominal na markado ng *ang*. Ipinakita nina Schachter at

Kroeger ang kani-kanilang pagsusuri sa konstityuwent na ito upang isulong ang kani-kanilang pinaglalaman na pananaw.

Tulad ng mga nabanggit sa unang seksiyon, may mga umaayon sa teoretikal na pananaw ni Schachter at mayroon din na binabatay ang kanilang paniniwala kay Kroeger. Mayroon din namang mga pag-aaral ang kinikilala ang isyu sa paggamit ng mga termino ngunit pinipili nilang gamitin ang isang termino habang inihahalintulad din nila ito sa katunggaling termino.

Hindi sakop ng kasalukuyang pag-aaral ang pagtukoy sa kung ano ang mas nararapat na termino na gagamitin para sa pagsasalarawan ng wikang Tagalog. Gayumpaman, nais pansinin sa pag-aaral na ito ang halimbawang ibinigay ni Schachter bilang isa sa pangunahing ebidensiya upang itatwa ang paggamit ng subject sa pagsasalarawan sa mga wika sa Pilipinas. Uulitin dito ang halimbawa sa 8.

- 21   A: Nasaan si Maria?
            B: Hinuhugasan niya ang mga pinggan.

Bilang isang ispiker ng Tagalog, hindi tugma ang sagot sa B sa tanong. Ang mas angkop na tanong sa 21 ay “Anong ginagawa ni Maria?” Bagama’t naiintindihan ang ganitong palitan, mas natural ang sagutan sa ibaba.

- 22   A: Nasaan si Maria?
            B: Naghuhugas siya ng pinggan.

Kung ang estruktura sa 21 ang pangunahing datos para sabihin na hindi angkop o saklaw ng terminong subject ang katangiang ipinapakita, kailangan magsagawa ng karagdagang pagsusuri upang matukoy ang tiyak na gawi ng nominal na markado ng *ang*.

Nais ding bigyang-pansin ang magkaibang lapit nina Schachter at Kroeger sa pagtaguyod ng paggamit ng mga terminong topic at subject. Itinuring ni Schachter na pangunahing konsepto ang topic sa mga wika sa Pilipinas. Hindi ginamit ni Schachter ang subject dahil ang mga katangian nito ay makikita sa dalawang magkaibang nominal—ang markado ng *ang* at tagagawa ng aksiyon. Dahil dito, hindi angkop ang terminong subject sa mga wika sa Pilipinas. Sa kabilang banda, sinuri ni Kroeger ang mga katangian ng subject at nakita niya na ang pinakamalapit na konstityuwent na nagpapamalas ng parehong katangian ay ang nominal na markado ng *ang*. Kaya para kay Kroeger, ang *ang-NP* ang siyang subject.

Mahalaga ang paggamit ng wastong termino bilang pantukoy ng mga konsepto. Hindi sapat na gumamit ng isang termino batay sa tradisyon o batay sa kung ano ang napapanahon. Kung sa tingin ng mananaliksik na ang mga kasalukuyang termino ay hindi tugma o angkop

para sa isang konsepto, walang makakapigil sa kaniya na magdagdag ng paliwanag para sa isang konsepto o kahit gumamit ng panibagong termino. Kailangang magkaroon ng malalim, malinaw, at malawak na pagkakaintindi ang mananaliksik sa katangian ng estruktura ng wika upang makapag-ambag siya sa pagkaunawa sa mga kayarian ng wika at hindi makadagdag sa kalituhan at sa problemang kailangang bigyan ng solusyon.

MGA SANGGUNIAN

- Bautista, M. L. S. "Word Order in Tagalog Child Language." *Philippine Journal of Linguistics* 14.1 (1983): 25-44. Print.
- Blake, Frank Ringgold. "A Grammar of the Tagalog Language, the Chief Native Idiom of the Philippine Islands." New Haven: American Oriental Society, 1925. Print.
- Bloomfield, Leonard. *Tagalog Texts with Grammatical Analysis*. Vol. 3. University of Illinois, 1917. Print.
- Bowen, Jean Donald. *Beginning Tagalog: a Course for Speakers of English*. University of California Press, 1965. Print.
- Chafe, Wallace. "Givenness, Contrastiveness, Definiteness, Subjects, Topics, and Point of View." *Subject and Topic* (1976): 25-55. Print.
- Cena, Resty M. "Patient Primacy in Tagalog." *LSA Annual Meeting, Chicago*. 1977. Print.
- Constantino, Ernesto. "The Sentence Patterns of Twenty-six Philippine Languages." *Lingua* 15 (1965): 71-124. Print.
- Constantino, Ernesto A. "Current Topics in Philippine Linguistics." *Parangal nang Brother Andrew: Festschrift for Andrew Gonzalez on his Sixtieth Birthday* (2000): 57-68. Print.
- Cubar, Ernesto. *Topicalization and some related processes in Philippine languages*. Quezon City: University of the Philippines (1975). Print.
- Crystal, David. *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*. 6th ed. Malden, MA: Blackwell Publishing Ltd., 2008. Print.
- De Guzman, Videia P. "Morphological Evidence for Primacy of Patient as Subject in Tagalog." *Pacific Linguistics. Series A. Occasional Papers* 82 (1992): 87-96. Print.
- Haegeman, Liliane. *Introduction to Government and Binding Theory*. Oxford: Blackwell, 1991. Print.
- Healey, Phyllis M. *An Agta Grammar*. Bureau of printing, 1960. Print.
- Hidalgo, Araceli C. "Focus in Philippine Languages." *Philippine Journal of Linguistics* 1.1 (1970): 25-33. Print.
- Hirano, Takanori. "Subject and Topic in Tagalog." *10th International Conference on Austronesian Languages, Puerto Princessa, Philippines*. 2006. Print.
- Hirano, Takanori. *Tagalog Grammar: A Typological Perspective*. Hitsujishobo: Tokyo. 2012. Print.
- Hockett, C. F. *A Course in Modern Linguistics*. McMillan: New York. 1958. Print.
- Ikari, Osamu. "Existential, Possessive, Attributive and Identificational in Tagalog." *Philippine Journal of Linguistics* 13.1 (1982): 9-22. Print.

- Katagiri, Masumi. "Topichood of the Philippine Topic Revisited from a Cross-linguistic Perspective." *Okayama University Faculty of Letters Project Research Papers* (2006): 37-61. Print.
- Kess, Joseph F. "Focus, Topic and Case in the Philippine Verbal Paradigm." *South-East Asian Linguistics Studies, III, Canberra, Pacific Linguistics* (1979): 213-239. Print.
- Kroeger, Paul. *Phrase Structure and Grammatical Relations in Tagalog*. Center for the Study of Language (CSLI), 1993. Print.
- Li, Charles N., Sandra A. Thompson, and Charles N. Li. "Subject and Topic: A New Typology of Language." *Subject and Topic* (1976): 457-489. Print.
- Manaster-Ramer, Alexis. "What's a topic in the Philippines." *First Annual Meeting of the Southeast Asian Linguistics Society*, ed. by Martha Ratliff and Eric Schiller. 1992. Print.
- McFarland, Curtis D. "Definite Objects and Subject Selection in Philippine Languages." *Studies in Philippine Linguistics* 2.1 (1978): 139-182. Print.
- McKaughan, Howard. *The Inflection and Syntax of Maranao Verbs*. Bureau of Printing, 1958. Print.
- McKaughan, Howard. "Overt Relation Markers in Maranao." *Language* 38.1 (1962): 47-51. Print.
- McKaughan, Howard P. "Subject versus topic." *Parangal kay Cecilio Lopez: Essays in Honor of Cecilio Lopez on his Seventy-fifth Birthday*, ed. by Andrew B. Gonzalez, FSC (1973): 206-213. Print.
- Naylor, Paz B. "Subject, Topic, and Tagalog Syntax." *Subject, Voice and Ergativity* (1995): 161-201. Print.
- Rafael, Teresita C. "Topic in Tagalog Revisited." *Studies in Philippine Linguistics* 2.1 (1978): 36-48. Print.
- Schachter, Paul. "The Subject in Philippine Languages: Topic, Actor, Actor-topic, or none of the above." *Subject and Topic* (1976): 491-518. Print.
- Schachter, Paul. *The Subject in Tagalog: Still None of the Above*. Vol. 15. University of California, 1996. Print.
- Schachter, Paul, and Fe T. Otones. *Tagalog reference grammar*. University of California Press, 1982. Print.
- Shibatani, Masayoshi. "Voice in Philippine Languages." *Passive and voice* (1988): 85-142. Print.
- Sornicola, Rosanna. "Topic and Comment." *Encyclopedia of Language and Linguistics*. Elsevier: Boston, 2006: 766-773. Print.
- Thomas, David. "Subject/topic Terminology and Vectors." *Studies in Philippine Linguistics* 1.2 (1977): 55-62. Print.
- Trask, Robert Lawrence. *Key Concepts in Language and Linguistics*. Psychology Press, London: Routledge, 1999. Print.
- Trask, Robert Lawrence, and Peter Stockwell. *Language and Linguistics: the Key Concepts*. Taylor & Francis, London: Routledge, 2007. Print.
- van Kampen, Jacqueline. "Subjects and the Extended Projection Principle." *Encyclopedia of Language and Linguistics*. 2nd ed. Elsevier: Boston, 2006. 242-248. Print.